

Dönem : 3
Toplantı : 3

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 496

**Millî Savunma Bakanlığı görev ve teşkilâtı hakkındaki Kanunun
4 ve 6 ncı maddelerinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ve
M. Savunma Komisyonu raporu (1/593)**

T. C.

Başbakanlık

14 . 1 . 1972

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71-1367/376

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Millî Savunma Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 13 . 1 . 1972 tarihinde kararlaştırılan «Millî Savunma Bakanlığı Görev ve Teşkilâtı hakkındaki Kanunun 4 ve 6 ncı maddelerinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı» ve gerekçesi ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını saygıyla arz ederim.

Prof. Dr. Nihat Erim
Başbakan

Millî Savunma Bakanlığı görev ve teşkilâtı hakkındaki kanunun 4 ve 6 ncı maddelerinin değiştirilmesi hakkındaki kanun tasarısı ve

GEREKÇESİ

1961 tarihli Anayasamız, 22 Eylül 1971 tarih ve 1488 No. lu Kanunla yapılan değişmeden önce, 110 ncu maddede öngördüğü Millî Savunmayı yürütmek üzere 1324 ve 1325 No. lu kanunlar çıkarılmıştır. Bu kanunlar aslında mevcudolan uygulamaları 1961 Anayasasının öngördüğü şekilde yeniden tesbit etmek ve mevcut durumu kanuni hale getirmek amacına mâtufl bulunuyordu. Ancak, Millî Güvenliğin sağlanmasından, Silâhlı Kuvvetlerin savaşa hazırlanmasından Türkiye Büyük Millet Meclisine karşı sorumlu olan Bakanlar Kurulunun bu sorumluluğu Bakanlar Kurulu adına yerine getiren 1325 sayılı Millî Savunma Bakanlığı görev ve teşkilâtı hakkındaki Kanunun 4 ve 6 ncı maddelerinin bir kısmı Anayasaya aykırı olduğu gerekçesiyle Anayasa Mahkemesinin 27 . 4 . 1971 tarih ve Esas : 970/52, Karar : 971/46 sayılı Kararı ile ekseriyetle iptal edilmiştir. Anayasamızın 110 ncu maddesiyle Millî Savunmamızdan asıl sorumlu olan Türkiye Büyük Millet Meclisi bu sorumluluğun nasıl yerine getirileceğini yukarıda zikredilen iki kanunla açıklamış ve kanunların çıkarıldığı 1970 Temmuzundan bu yana yapılan tatbikat kanunlardaki ve Türk Silâhlı Kuvvetlerindeki ihtiyaç ve isabeti açıkça ortaya koymuştur. Hal böyle iken 1325 sayılı Kanunla Millî Savunma Bakanlığının kuvvetlerle işbirliği yapmasına imkân veren hükümlerinin Anayasa Mahkemesince iptali üzerine mevcut ilişkileri yeniden düzenlemek mümkün olamamıştır. Bu durum üzerine iptalden önceki uygulama idari tedbirlerle aynen muhafaza edilip yürütülmüş ve bu-

nun bir zorunluluk olduğu gerçekleşmiştir. Hal böyle olunca yürürlükte olan şekle Anayasal dayanak aranmış ve Türkiye Büyük Millet Meclisince kabul buyurulan 22 Eylül 1971 tarih ve 1488 No. lu Kanunla 110 ncu maddeye yapılan ilâve ile Millî Savunma Bakanlığının Genelkurmay ve Kuvvetlerle ilişkiler kurması bu ilişkilerin kanunla tesbiti öngörülmüştür.

Halen 1325 No. lu Kanunda yapılması teklif edilen değişiklikler yukarıda belirtilen ve zarureti ortaya çıkmış bir ihtiyacın cevabı aynı zamanda yürürlükte olan ilişkilerin kanun sınırları içine alınmasını ve Anayasamızın yeni 110 ncu maddesinin bir hükmünün öngördüğü ilişkilerin düzenlenmesini sağlayacaktır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 4. — Madde, Millî Savunma Bakanının, kanunla kendisine verilen görevleri, Müsteşarlık teşkilâtı ve Bakanlığa bağlı diğer teşekküllerle (Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri komutanlıkları vasıtasıyla yerine getireceğini bildirmektedir. Bilindiği gibi 1119 sayılı Kanunla Millî Savunma Bakanlığında Kara, görevleri, Müsteşarlık teşkilâtı ve Bakanlığa bağlı diğer teşekküllerle Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanlıkları vasıtasıyla yerine getireceğini bildirmektedir. Bilindiği gibi 1119 sayılı Kanunla Millî Savunma Bakanlığında Kara, Deniz ve Hava Müsteşarlıkları kurulmuş ve bunların 5398 sayılı Kanunla lâğvına kadar Bakanlık içmal ve idare konularında Silâhlı Kuvvetlerle olan irtibatını bu müsteşarlıklar kanalıyla sağlanmıştır. Bugünkü sistemimizde ise, kuvvet komutanlıkları, komutanlık görevlerine ilâveten, bir yandan Genelkurmay işlerinde Genelkurmay Başkanının müşaviri, bir yandan da personel içmal ve idare işlerinde Millî Savunma Bakanının yürütme görevine yardımcı durumdadırlar.

Madde 6. — Millî Savunma Bakanlığı ile Genelkurmay Başkanlığının görevleri birbirinden ne kadar ayrılırsa ayrılсын, bu iki kuruluş arasında yakın bir işbirliği olmadıkça Millî Savunma hizmetinin ahenkli bir şekilde yürütülemeyeceği açıktır. Madde, bu işbirliğini kanuni bir zorunluluk olarak ifade etmektedir.

Millî Savunma Komisyonu raporu

Millet Meclisi

Millî Savunma Komisyonu

Esas No. : 1/593

Karar No. : 11

19 . 2 . 1972

Yüksek Başkanlığa

Millî Savunma Bakanlığı görev ve teşkilâtı hakkındaki Kanunun 4 ve 6 ncı maddelerinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ilgili Bakanlık temsilcilerinin de iştirakiyle Komisyonumuzda tetkik ve müzakere olundu.

1448 sayılı Kanunla değiştirilen 1961 Anayasamızın yeni 110 ncü maddesine göre: «Millî Savunma Bakanlığının görev ve yetkileri, Genelkurmay Başkanlığı ve Kuvvet komutanlıkları ile ilişkileri kanunla düzenlenir.» hükmü getirilmiştir. Bu durum muvacehesinde tatbikattaki aksaklıkları gidermek, Genelkurmay Başkanlığı ile Millî Savunma Bakanlığı arasındaki irtibatı sağlamak gayesiyle hazırlanan tasarı perensibolarak Komisyonumuzca kabul edildikten sonra maddelerin tetkikine geçilmiştir.

Millî Savunma Bakanlığı Silâhlı Kuvvetlerle irtibatını Kara, Deniz ve Hava müsteşarlıkları vasıtasıyla yapmaktadır. Millî Savunma Bakanlığı ile Genelkurmay Başkanlığı görevleri birbirinden ne kadar ayrılırsa ayrılсын bu iki kuruluş arasında yakın bir işbirliği olmadıkça hizmetlerin ahenkli bir şekilde yürütülemeyeceği izahtan varestedir.

Tasarının 1 ncı maddesinin birinci satırında (görev) kelimesinden sonra sehven unutilan «ve» bağ edatı ilâve edilmiş ve madde bu şekliyle Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Tasarının yürürlük ve yürütme maddeleri olan 2 ve 3 ncü maddeleri Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek ve öncelik ve ivedilikle görüşülmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan
Bursa
M. Tayyar

Sözcü
Samsun
İ. Kılıç

Kâtip
Kastamonu
H. Tosyalı

Adana
C. Oral

Ankara
Ş. Özdenoğlu

Bingöl
M. Bilgen

Denizli
M. E. Durul

Giresun
H. İpek

İmzada bulunamadı.

Hatay
A. Yılmaz

Muğla
A. Buldanlı

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Millî Savunma Bakanlığı Görev ve Teşkilâtı hakkındaki Kanunun 4 ve 6 ncı maddelerinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — 1325 sayılı Millî Savunma Bakanlığı Görev teşkilâtı hakkındaki Kanunun 4 ve 6 ncı maddeleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Madde 4. — Millî Savunma Bakanı bu görevleri; müsteşarlık teşkilâtı ve Bakanlığa bağlı diğer kuruluşlar ile Kara, Deniz, Hava Kuvvetleri komutanlıkları vasıtasıyla yerine getirir.

Madde 6. — Silâhlı Kuvvetler hizmetlerinin tam bir bütünlük ve beraberlik içinde yürütülmesi amacıyla Millî Savunma Bakanlığı, Genelkurmay Başkanlığı ile sıkı bir işbirliği ve beraberliği içinde çalışır.

Her iki makam, görev ve yetkileri icabı Kuvvet komutanlıkları, diğer makamlar ve kurumlarla yaptıkları önemli ve ilgili yazışmalardan karşılıklı olarak birbirlerine bilgi verirler.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

13 . 1 . 1972

Başbakan	Devlet Bakanı
<i>N. Erim</i>	<i>D. Kitaplı</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>A. İ. Göğüş</i>	<i>İ. Karaöz</i>
Devlet Bakanı	Adalet Bakanı
<i>İ. Öztrak</i>	<i>S. Bilge</i>
Millî Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı
<i>F. Melen</i>	<i>F. Kubat</i>
Dışişleri Bakanı	Maliye Bakanı
<i>H. Bayülken</i>	<i>S. N. Ergin</i>
Millî Eğitim Bakanı	Bayındırlık Bakanı
<i>İ. Arar</i>	<i>M. Öztekin</i>
Ticaret Bakanı	Sağ. ve Sos. Y. Bakanı
<i>N. Talû</i>	<i>C. Aykan</i>

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Millî Savunma Bakanlığı görev ve teşkilâtı hakkındaki Kanunun 4 ve 6 ncı maddelerinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — 1325 sayılı Millî Savunma Bakanlığı görev ve teşkilâtı hakkındaki Kanunun 4 ve 6 ncı maddeleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Madde 4. — Millî Savunma Bakanı bu görevleri; müsteşarlık teşkilâtı ve Bakanlığa bağlı diğer kuruluşlar ile Kara, Deniz, Hava Kuvvetleri komutanlıkları vasıtasıyla yerine getirir.

Madde 6. — Silâhlı Kuvvetler hizmetlerinin tam bir bütünlük ve beraberlik içinde yürütülmesi amacıyla Millî Savunma Bakanlığı, Genelkurmay Başkanlığı ile sıkı bir işbirliği ve beraberliği içinde çalışır.

Her iki makam, görev ve yetkileri icabı Kuvvet komutanlıkları, diğer makamlar ve kurumlarla yaptıkları önemli ve ilgili yazışmalardan karşılıklı olarak birbirlerine bilgi verirler.

MADDE 2. — Tasarının 2 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 ncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Güm. ve Tekel Bakanı	Tarım Bakanı
<i>H. Özalp</i>	<i>M. O. Dikmen</i>
Ulaştırma Bakanı	Çalışma Bakanı
<i>R. Danışman</i>	<i>A. R. Uzuner</i>
Sanayi ve Tek. Bakanı	En. ve Tab. Kay. Bakanı
<i>M. Erez</i>	<i>N. Devres</i>
Turizm ve Ta. Bakanı	İmar ve İskân Bakanı
<i>E. Y. Akçal</i>	<i>S. Bingöl</i>
Köy İşleri Bakanı	Orman Bakanı
<i>N. Sönmez</i>	<i>S. İnal</i>
Gençlik ve Spor Bakanı	
<i>A. Karaküçük</i>	